

TÜRI PÕHIKOOLI ARENGUVESTLUSTE LÄBIVIIMISE KORD

ÜLDSÄTTED

1. Arenguestluse mõiste ja vajalikkus

Arenguestlus on arvamuste vahetus, mis peab viima üksteise paremale mõistmisele, suurendama õpilase õpitaht.

Arenguestlus on regulaarne, hästi ettevalmistatud vestlus, kus arutatakse õpilase tulevikuplaane, pädevuste omandamise võimalusi ning lepitakse kokku tulevase perioodi tegevusplaan.

Arenguestluse käigus arutatakse, kuidas saab õpetaja õpilase püstitatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidata.

Arenguestluse ajaks on nii õpilane kui õpetaja läbi mõelnud, mida soovitakse arutada seoses õpilase isikliku arenguga. Seda läbimõtlemit kergendab eneseanalüüsi leht.

Iga õpilase ja vanema jaoks on tähtis ja vajalik vestelda klassijuhatajaga oma/lapse saavutustest.

Arenguestlus annab võimaluse süsteemse ja personaalse kontakti loomiseks iga õpilase ja lapsevanemaga.

2. Arenguestluste eesmärk

Arenguestluse laiemaks eesmärgiks on saavutada õppekavas sätestatud kasvatusesmärgid.

Arenguestluste konkreetsemad eesmärgid on:

- 1) anda hinnang õppekavas sätestatud kasvatusesmärkidest tulenevatele pädevustele õpilase eneseanalüüsi kaudu;
- 2) leppida kokku eeloleva perioodi õppe ja arengu eesmärgid;
- 3) leppida kokku eeloleva perioodi arenguplaan;
- 4) aidata kaasa, et õpilane suudab oma tegevusi analüüsida ja kavandada.

Õpetaja ootused:

- 1) et õpilased saavutaks õppekavas sätestatud pädevused;
- 2) et koolis valitseks õpilase arengut toetav õhkkond;
- 3) et iga õpilasega toimuks vähemalt üks kord aastas arenguestlus vastastikune tagasiside saamiseks.

Õpilaste ootused:

- 1) et parandada ja täiustada oma oskusi, peavad õpilased teadma, milliste eesmärkide saavutamist neilt oodatakse ja millised on arenguestluste eesmärgid;
- 2) õpilased vajavad kedagi, kes aitaks neil vastata küsimusele, kuidas saaksin senisest paremini enda arengule kaasa aidata.

Arenguestlus kui vastastikune kokkulepe:

- 1) tähtis on klassijuhataja ja õpilase vahelise vastastikuse kokkuleppe sõlmimine arengueesmärkide püstitamise ja nende saavutamise teede sõnastamise kaudu;
- 2) oluline on, et arengueesmärgid oleksid selgelt defineeritud ja reaalsed võimalused nende saavutamiseks läbi arutatud;
- 3) õpilase arengueesmärgid tuleb sõnastada nii, et ta ise oleks nendega nõus;
- 4) õpilase arengueesmärgid peavad olema seotud õpilase eneseanalüüsiga ning nende eesmärkide saavutamist peab olema võimalik jälgida ja mõõta;
- 5) õpilase arengueesmärkide saavutamisel on klassijuhatajal ning lapsevanematel toetav ja abistav roll;
- 6) arenguestluste tulemused ei mõjuta õpilaste hindeid.

3. Arenguestlus ja juhendamine

Arenguestluse käigus võib tekkida vajadus juhendamise järele. Juhendamine võib olla vajalik õpilase enesearengu seisukohalt. Klassijuhataja saab asjatundlikult juhendada õpilasi ja lapsevanemaid ainult nendes küsimustes, mis puudutavad õppimist, õpetamist ja käitumist. Probleemide korral, mis kerkivad arenguestlusel ning ei puuduta õppimist, õpetamist ja käitumist, võib klassijuhataja soovitada spetsialisti nõustamist.

4. Konfidentsiaalsusnõuded arenguestluse läbiviimisel

Õpilase eneseanalüüsi tulemused, klassijuhatajale arenguestlusel teatavaks saanud informatsioon on konfidentsiaalne ja ei kuulu (vestlusel osalejate täiendava kokkuleppeta) avaldamisele kolmandatele isikutele.

PROTSEDUURIREEGLID

5. Arenguestluste läbiviimise aeg

Arenguestlust viiakse läbi regulaarselt üks kord aastas. Vajadusel võib arenguperiood olla lühem või pikem.

Arenguestlused õpilastega viiakse läbi õppeaasta jooksul ning neis osalevad laps, lapsevanemad ja klassijuhataja. Vanema nõusolekul võib vajaduse korral kaasata teisi koolitöötajaid, tugispetsialiste või õpilase elukohajärgse omavalitsuse esindajaid.

Arenguestlus võib toimuda mitmeosalisena:

- 1) vestlus õpilasega;
- 2) vestlus vanema ja lapsega;
- 3) vestlus ainult vanemaga.

Arenguestluse läbiviija on klassijuhataja.

6. Arenguestluste läbiviimine õpilaste liikumisel ja õpetaja vahetumisel

Kui õpilane saabub õppeaasta keskel teisest koolist, siis toimub mittekorraline arenguestlus õpilasega kuue kuu möödudes. Õpilase lahkumisel koolist kehtivad edasi kõik arenguestlust puudutavad konfidentsiaalsuse nõuded.

7. Arenguestluseks valmistumine.

Klassijuhataja ja õpilane peavad arenguestluseks valmistuma.

Klassijuhataja koostab õpilasele täitmiseks eneseanalüüsi lehe. Õpilane tagastab eneseanalüüsi lehe vähemalt üks nädal enne arenguestlust. Arenguestluse ajaks tutvub klassijuhataja õpilase eneseanalüüsiga. Vestlus lapsevanemaga toimub õpilase eneseanalüüsi lehe alusel. Lapsevanem ei pea eneseanalüüsi lehte eelnevalt täitma, arenguestluse ajal selgitab klassijuhataja välja, kuidas lapsevanem näeb oma lapse arengut ning kuidas klassijuhataja saab toetada lapsevanemat.

Klassijuhataja koostab vestluse läbiviimise orienteeruva kava, et kavandamise kaudu ennetada vestluse käigus tekkivaid probleeme ja luua alternatiivid nende käsitlemiseks. Kui tegelik vestlus dikteerib kavandatust erinevat kulgu, siis õpetaja peab olema selleks valmis.

Arenguestlus tuleb läbi viia privaatses kohas ilma segavate asjaoludeta.

Kui õpilase ja lapsevanema jaoks on tegemist esimese arenguestlusega, siis klassijuhataja selgitab eelnevalt kasutatavaid vorme ning arenguestluse läbiviimise protseduuri.

8. Arenguestluste dokumenteerimine.

Arenguestlused dokumenteeritakse, vestluse käigus täidetakse vormi *Arenguestluse aruanne*. Aruanne kinnitatakse õpilase, vanema ja klassijuhataja allkirjaga.

9. Arenguestluste läbiviimine.

Edukas on arenguestlus, mille käigus eelkõige õpilane, aga ka lapsevanem saavad väljendada enda mõtteid, seisukohti ja arvamusi. Vestluse käigus peab õpilasele ja lapsevanemale jääma aega kommentaarideks, küsimusteks, ettepanekuteks ja arvamusteks.

Arenguestlust alustada õpilase arvamusega sellest, kui hästi ta enda arvates on täitnud eelmise arenguestluse ajal kokkulepitut.

Arenguestluse võib planeerida mitmeosalisena järgneva kava alusel.

Esimene osa, vestlus õpilasega

- 1) Anda õpilasele teada, millele arenguestlus keskendub, kui kaua kestab ja mis on arenguestluse eesmärk.
- 2) Tunnustada õpilase püüdlusi. Tunnustada tuleb ka õpilasi, kes ei ole saavutanud küll eesmärgi, aga on üritanud. Paluda tuua õpilasel mõned näited selle kohta, kus talle tundub, et ta on täitnud oma eesmärgid. Vajadusel aidata positiivsete näidete leidmisel.
- 3) Küsida põhjendusi ja selgitusi ja näiteid selliste olukordade, käitumiste (pädevuste) kohta, kus õpilane näeb oma arenguruumi.
- 4) Kui õpilane tunneb vajadust mingi probleemi lahendamiseks, siis püütakse leida lahendus, mis on mõlemale osapoolle vastuvõetav ning elluviidav kolmandaid osapooli kaasamata.
- 5) Koostada ühiselt tegevusplaan.
- 6) Saavutada kokkulepe ning fikseerida see *Arenguestluse aruande* lehel.
- 7) Pärast vestlust analüüsida vestluse tulemusi.

Teine osa, vestlus lapsevanemaga

- 1) Tutvustada õpilasega läbiviidud vestluse tulemusi lapsevanemale ning leppida kokku, millele vestlus keskendub.
- 2) Viia läbi vestlus lapsevanemaga, et välja selgitada, kuidas aidata lapsevanemat lapse arengu toetamisel ning õpilase arengueesmärkide saavutamisel.
- 3) Vajadusel juhendada lapsevanemat.
- 4) Täita lõpuni *Arenguestluse aruande* leht.

Arenguestluse käigus antav tagasiside õpilasele peab olema konstruktiivne ja arendav. Kontrollida, kas räägitu on arusaadav.

Tagasiside on efektiivsem, kui

- 1) on seotud vastastikuselt aktsepteeritavate eesmärkidega;
- 2) on seotud ainult tegevustega, mille üle õpilane ise kontrolli omab.

Arenguestluse käigus antav tagasiside lapsevanemale peab olema konstruktiivne. Juhendamine peab olema arusaadav ning pakutud lahendused olema aktsepteeritavad nii lapsevanema kui klassijuhataja poolt.

Arenguestluse lõpus kinnitavad õpilane, lapsevanem ja klassijuhataja allkirjaga arenguestluse aruande, näidates, et nad on kirjapanduga nõus ning on kokkulepetest selgesti aru saanud.

10. Järeltegevused.

Arenguestlusel saavutatud kokkulepete alusel võivad toimuda mitmed järeltegevused: täiendav arenguestlus, juhendamine, saavutatu hindamine ning kokkulepete korrigeerimine, täiendav juhendamine jne.

Kokkuleppeel õpilase ja/või lapsevanemaga kaasatakse arenguestluse järeltegevusse ka teisi õpetajaid ja koolitöötajaid ning vajadusel tugispetsialiste ning õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse esindajaid.

11. Soovitused arenguvestluse läbiviimiseks

Arenguvestlus on edukas, kui:

- 1) õpilane ja lapsevanemad teavad enne eelseisvat arenguvestlust, millest räägitakse;
- 2) klassijuhataja loob avatud, vestlust soodustava õhkkonna arenguvestluse alguses;
- 3) arenguvestlus on keskendunud nende probleemide väljaselgitamisele, mis takistavad õpilasel koolis veelgi paremini õppimast
- 4) vestlused julgustavad keskenduma lahendustele;
- 5) lahendusteel, milles kokkulepped saavutati, on vastuvõetavad nii klassijuhatajale kui õpilasele;
- 6) järgnevas arenguperioodiks on eesmärgid kindlaks määratud;
- 7) õpilasele ja lapsevanemale on antud küllaldaselt aega nende teemade käsitlemiseks, mis kerkivad esile vestluse käigus.

12. Arenguvestluse korraldamine ja vastutus.

Arenguvestluste protsessi koordineerib ja vastutab nende toimumise eest õppealajuhataja.

Arenguvestluse viib läbi klassijuhataja ja vastutab kõikide protseduurireeglite täitmise eest.

Arenguvestluse läbiviimise kuupäeva lepib personaalselt õpilasega ja lapsevanemaga kokku klassijuhataja.

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus esitada apellatsioon 10 päeva jooksul pärast arenguvestlust õppealajuhatajale. Apellatsioon vaadatakse läbi kümne päeva jooksul.

Arenguvestluse protseduuri ja tingimuste muutmise ettepanekuid on võimalik pidevalt teha kirjalikult õppealajuhatajale. Muudatuste sisseviimisel hakkavad need kehtima uuest õppeaastast.